

TARİHTE YAHUDİLER – BÖLÜM 1

Okuma: Yasa'nın Tekrarı 28

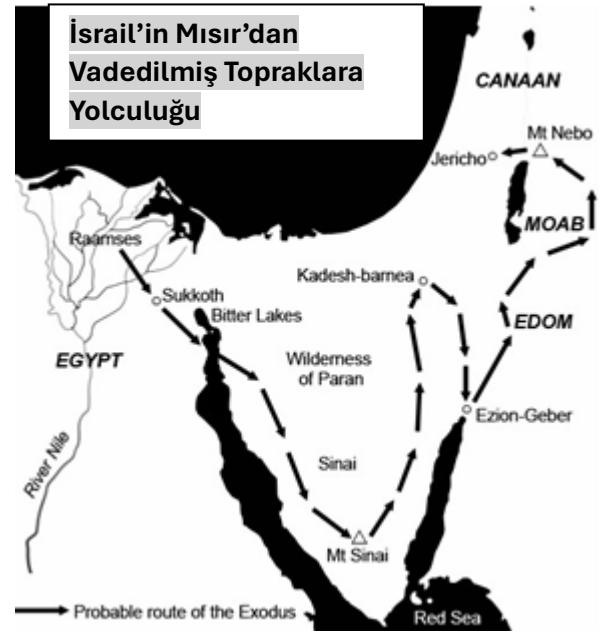
Yahudi Ulusunun Başlangıcı

Yahudiler, Tanrı'nın halkıdır ve hikayeleri İbrahim'le başlar. İbrahim'in olağanüstü imanı nedeniyle Tanrı onu, halkının babası olarak seçti. Tanrı İbrahim'e özel vaatlerde bulundu (bkz. Ders 12). Bunlar oğlu İshak'a ve torunu Yakup'a da tekrarlandı. Tanrı Yakup'un adını İsrail olarak değiştirdi ve ulus bu adı ondan aldı. Yakup'un on iki oğlu vardı ve bunlar İsrail'in on iki oymağının babaları oldular (bkz. İbrahim'in Aile Reisi - Ders 10).

Yakup ve ailesi şimdi İsrail olarak bilinen Kenan topraklarında yaşıyordu. Oğullarından biri hariç en küçüğünün adı Yusuf'tu. Yaratılış bölümünün sonunda yer alan Yusuf'un öyküsü Tanrı'nın halkının tarihi açısından önemlidir.

Yusuf'u kıskanan kardeşleri onu tüccarlara sattılar ve Yusuf Mısır'da köle oldu. Daha sonra, birçok görevden sonra Mısır hükümetinin başına geçti. Kıtık zamanında Yakup ve ailesi Kenan diyarından Mısır'a Yusuf'un yanına taşındı, çünkü Tanrı orada Yusuf aracılığıyla onlara yiyecek sağladı.

Yusuf'un ölümünden yıllar sonra, aile kalabalıklaştığında, Mısırlılar onları bir tehdit olarak gördüler ve köle yaptılar. Tanrı onları Musa'nın önderliğinde Mısır'dan çıkardı ve çölden (çorak ve ıssız bir arazi) İbrahim'e ve onun soyuna vaat edilen Kenan ülkesinin sınırlarına götürdü.

Tanrı tarafından verilen yasa

Çölde yolculuk ederken, İsrail halkı Sina Dağı'na geldi. Burada Tanrı onlarla konuştu ve onlar onun özel ulusu oldu. Tanrı onlara dedi ki:

*"Şimdi sözümü dikkatle dinler, antlaşmama uyarmanız, **bütün uluslar içinde öz halkım** olursunuz. Çünkü yeryüzünün tümü benimdir."* (Mısır'dan Çıkış 19:5)

*"Bütün halk bir ağızdan, **YAHVE'nin söylediği her şeyi yapacağız**" diye yanıtladılar."* (Mısır'dan Çıkış 19:8)

Sonra Tanrı, Musa aracılığıyla yasalarını halka verdi. Her ne kadar Tanrı'dan gelseler de genellikle bu yasalara *Musa'nın Yasası* diyoruz. On Emir'i içeren bu yasalar mükemmeldi ve yaşamın her alanını kapsıyordu. Bu yasalara uydukları takdirde Yahudilere büyük bereketler getireceklerdi. O zaman diğer uluslar da onlar gibi yaşamak ve gerçek Tanrı'ya hizmet etmek isteyeceklerdi.

Tanrı bütün uluslardan insanların kendisine gelmesini ister. Yahudileri Kendi halkı olarak seçti, böylece onlar dünyada kendisinin tanıkları olabileceklerdi. Musa'nın Yasası'na uymak onları diğer uluslardan ayrı kılacaktı. Böylece sahte tanrılara hizmet eden ve çok kötü olan ulusların etkisinde kalmayacaklardı. Bu, yaşamlarımızda bizim için bir derstir.

İsrail halkının O'nun özel halkı olduğunun bir göstergesi olarak, Tanrı onlara her haftanın son gününü (*Cumartesi*) kutsal bir gün olarak tutmalarını söyledi. Bu güne **Şabat** deniyordu. Bu günde her gün yaptıkları işlerden dinlenecekler ve Tanrı'dan aldıkları nimetleri düşüneceklerdi. Ancak Eski Ahit dönemi boyunca Yahudiler Şabat'a uymadılar ve Tanrı'nın yasalarını defalarca çiğnediler. Çevrelerindeki uluslara Tanrı'nın onlardan nasıl yaşamalarını istediğini göstermek yerine, o kötü ulusları taklit ettiler.

Musa'nın Yasası İsrail'e İsa Mesih'in öğretilerine kadar onlara rehberlik etmesi için verilmiştir (Galatyalılar 3:19-24). Dolayısıyla Hristiyanlar Musa'nın Yasası'na ya da Şabat Günü'ne uymak zorunda değildir. Ancak haftanın bir gününü ibadet için ayırmak yararlıdır. Hristiyanlar için ise Pazar günü (haftanın ilk günü) özel bir gündür çünkü Yeni Ahit inananları bunu yapmıştır.

Mısır'dan çöl yoluyla Kenan diyarına yapılan yolculuğun sadece birkaç hafta sürmesi gerekirdi. Ancak İsrail halkı Kenan ülkesinin sakinlerinden korktu ve ülkeyi fethetmelerine yardım etmesi için Tanrı'ya güvenmedi. Tanrı ceza olarak ülkeye girmelerine izin vermedi ve imanı olmayanların hepsi ölene kadar 40 yıl boyunca çölde dolaşmalarını sağladı. Buna rağmen Tanrı onları besledi ve bu 40 yıl boyunca onlarla ilgilendi.

"Onları eğitmek için iyi Ruhun'u verdin. Ağızlarından manı eksiltmedin. Susadıklarında onlara su verdin. Kırk yıl onları çölde besledin. Hiç eksikleri olmadı. Ne giysileri eskidi, ne de ayakları şişti." (Nehemya 9:20-21)

Sonunda ulus, Tanrı'nın kendilerine yurt olarak verdiği Kenan diyarına (şimdi İsrail olarak bilinmektedir) girdi. **YAHVE onların Kralıydı** ve onlara *Tanrı'nın yollarını öğretmeleri için kâhinler* ve onları yönetmeleri için *hâkimler* atandı.

Yahudiler bir kral istiyor

Neredeyse 400 yıl geçti. Yahudiler bir Kral istedi. Çevrelerindeki uluslar gibi olmak istediler. Bunu yaparak Tanrı'yı Kralları olarak reddediyorlardı. Yargıçları ve peygamberleri Samuel bunun yanlış olduğunu anladı ve bu konuda dua etti. Tanrı ona şöyle dedi: "*Halkın sana bütün söylediklerini dinle. Çünkü **reddettikleri sen değilsin; kralları olarak beni reddettiler.***" (1.Samuel 8:7).

Tanrı onlara bir Kral verdi - 1. Samuel 9 ve 10. bölümler **Saul**'un meshedilişini kaydeder. Saul, Tanrı'ya karşı sadakatsizdi. Onun ölümünden sonra Tanrı, krallığı Yahuda'nın güney bölgesinden olan **Davut**'a verdi. Davut 40 yıl krallık yaptı ve Tanrı'yı hoşnut etti. Davut'un oğlu **Süleyman** bir sonraki kral oldu. Tanrı Süleyman'ı kutsadı. Süleyman çok zengin oldu ve harika bir sarayda yaşadı ama halkı ağır vergilendirdi ve halk çok mutsuz oldu. Hükümdarlığının başında Tanrı'ya sadıktı ama daha sonra putlara tapmaya başladı. Tanrı ceza olarak krallığın iki parçaya bölüneceğini ve büyük parçanın Süleyman'ın hizmetkârına verileceğini söyledi. Tanrı bunun Süleyman'ın oğlunun hükümdarlığı sırasında gerçekleşeceğini söyledi.

Bölünmüş Bir Krallık

Süleyman'ın ölümü üzerine oğlu **Rehavam** kral oldu. Halk ondan vergileri azaltmasını istedi. Babasının danışmanları olan bilge yaşlı adamlara danışmak yerine, genç arkadaşlarına danıştı ve halka vergileri artıracığını söyledi. Bu halkın duymak istediği bir şey değildi. Bunun üzerine isyan çıktı ve İsrail Krallığı ikiye bölündü. On eyalet Süleyman'ın hizmetkârı **Yarovam**'ın yönetiminde kuzey krallığı oldu. Yahuda ve Benyamin krallıkları Rehavam'a sadık kaldılar ve güney krallığı oldular. Bölünme tam da Tanrı'nın önceden bildirdiği gibi oldu.

1. ve 2. Krallar kitapları bu iki krallığın tarihini yan yana anlatır. Güney krallığı Yahuda olarak tanınmaya başladı, çünkü tüm krallığı Yahuda'dan geliyordu. Kuzey krallığı ise İsrail adını korudu.

'İsrail' terimi ne için kullanılmıştır:

- Yakup (adı Tanrı tarafından İsrail olarak değiştirildi)
- İbrahim'in soyundan gelen Yahudi halkı
- Tanrı'nın İbrahim'e ve onun soyundan gelenlere vaat ettiği topraklar
- Birleşik İsrail Krallığı (Rehavam zamanında bölünmeden önce)
- Kuzey krallığı (bölünmeden sonra)

Yahudilerin sürekli itaatsizliğiyle ilgili olarak, 1. ve 2. Krallar'da İsrail ve Yahuda halkının sık sık Tanrı'ya karşı gelip O'na itaatsizlik ettiklerini okuruz. Tapınmaları anlamsızdı ve putlara da tapıyorlardı. Durum o kadar kötüye gitmişti ki, Tanrı peygamberler aracılığıyla halkı defalarca uyardı ve sonunda onları cezalandırdı. İlk olarak cezalandırılan İsrail (kuzey krallığı) oldu ve Asur Kralı'nın saldırısına uğradılar. Halk esir düştü ve dağıldı, topraklarına geri dönemediler.

Daha sonra Tanrı, Yahuda'ya (güney krallığı) dönüp O'na yalvarıp tövbe etmelerini istedi. 2.Tarihler 36:15-16'da Tanrı'nın bunu nasıl yaptığını görebiliriz: *"Atalarının Tanrısı YAHVE, halkına ve konutuna acıdığı için onları ulakları aracılığıyla defalarca uyardı. Ama onlar Tanrı'nın ulaklarıyla alay ederek sözlerini küçümsediler, peygamberlerini aşağıladılar. Sonunda YAHVE'nin halkına karşı öfkesi kurtuluş yolu bırakmayacak kadar alevlendi."*

Bunun üzerine Yahuda Krallığı, Babil Kralı Nebukadnessar tarafından esir alındı. Tanrı 70 yıl sonra kendi topraklarına dönmelerine izin vereceğini vaat etti ve o zamandan beri başka uluslar tarafından yönetilseler de, birçoğu bunu gerçekleştirdi. Nebukadnessar tarafından yıkılan Yeruslaim'deki Tanrı'nın tapınağını Tanrı'nın peygamberlerinin cesaretlendirmesiyle yeniden inşa ettiler. Ancak bundan sonra da birçok kez Tanrı'ya itaatsizlik ettiler. Eski Antlaşma'nın son üç kitabı, Haggay, Zekeriya ve Malaki'nin peygamberlikleri, tutsaklıktan dönüş döneminde yazılmıştır.

GÜNEY KRALLIĞI	KUZEY KRALLIĞI
Yahuda olarak biliniyor.	İsrail olarak bilinir (Samarya ya da Efrayim olarak da bilinir).
Başkent: Yeruslaim.	Başkent: Samarya.
İki oymak (Yahuda ve Benyamin).	On oymak.
İki kral Süleyman'ın oğlu Rehavam'dı	İlk kral Süleyman'ın hizmetkârı Yeroboam'dı
Daha sonra, Davut ve Süleyman'ın (Yahuda soyundan) soyundan gelen krallar tarafından yönetildi.	Sonra, her zaman birbirinin soyundangelmeyen çeşitli krallar tarafından yönetildi.
Birçok kral kötüydü, ama bazıları Tanrı'yasadakitle hizmet etti ve ulusu O'na tapınmaya teşvik etti.	Tüm krallar kötüydü ve putlara tapıyorlardı,halk da öyle.
Yaklaşık 400 yıl sonra Babililer tarafından yıkıldı.	Yaklaşık 220 yıl sonra Asurlular tarafından yıkıldı.
Birçok kişi Babil'e tutsak olarak götürüldü.Bazıları 70 yıl sonra geri döndü.	Birçoğu esir olarak Asur'a götürüldü ve sonra dağıldı. Bir ulus olarak asla kendi topraklarına geri dönemediler.

Eski Antlaşma'nın son üç peygamberinden sonra, Amos 8:11'de önceden bildirildiği gibi, Tanrı'dan doğrudan bir mesajın gelmediği yaklaşık 400 yıllık bir sessizlik dönemi yaşandı. Bu dönem, Eski Antlaşma'nın son kitabı ile Yeni Antlaşma'nın ilk kitabı arasında yer alır. Bu süreçte, Vaftizci Yahya'nın ortaya çıkışı büyük bir ilgiyle karşılandı. 400 yıllık sessizlikten sonra Tanrı tekrar halkıyla konuşmaya başlıyordu.

Vaftizci Yahya, Tanrı tarafından çok daha büyük birinin yolunu hazırlamak üzere gönderilmişti. Tanrı, halkını kurtarmak için kendi Oğlunu göndermeye hazırlanıyordu. Böylece yaklaşık 2000 yıl önce İsa, İsrail topraklarında doğdu. İsa, İbrahim ve Davut'un soyundan gelen bir Yahudi idi.

İsa'nın sözlerini duymalarına ve yaptığı harika mucizeleri görmelerine rağmen, Yahudiler vaat edilen Mesihlerini reddettiler. Romalı Vali Pilatus'u İsa'yı çarmıha germeye ikna ettiler. Pilatus, "Ben bu adamın kanından masumum" dediğinde, Yahudiler, "*O'nun kanı bizim ve çocuklarımızın üzerine olsun!*" diye cevap verdiler (Matta 27:24,25). Yahudiler, daha da kötü bir suç işlediler; Tanrı'nın tamamen günahsız Oğlu'nu öldürdüler. Tanrı, elçilerin vaazları aracılığıyla onlara tövbe etme fırsatı verdi. Ancak Yahudilerin çoğu Tanrı'nın kurtuluş teklifini reddetti ve cezalandırıldı.

Evi Olmayan Bir Halk

Tanrı Yahudileri cezalandırmak için Romalıları kullandı. MS 70 yılında, İsa'nın ölümünden yaklaşık 40 yıl sonra, Roma ordusu onlara karşı geldi. Korkunç acılar yaşandı ve binlerce Yahudi öldürüldü. Bu savaşın dehşeti tarihteki en kötü savaşlardan biriydi. Yeruşalim şehri Romalılar tarafından ele geçirildi ve tapınak yıkıldı. Daha sonra, MS 135 yılında, hayatta kalan Yahudiler İsrail topraklarından sürülerek dünya ulusları arasına dağıtıldı. Tanrı, Musa'nın zamanında uyardığı gibi, Yahudilerin Kendi yollarını görmezden gelmeleri halinde dağıtılacaklarını bildirmişti: "*YAHVE sizi dünyanın bir ucundan öbür ucuna kadar bütün halklar arasına dağıtacak...*" (Yasa'nın Tekrarı 28:64).

Yaklaşık 2000 yıl boyunca Yahudilerin kendi toprakları olmadı ve Yasa'nın Tekrarı 28'de kehanet edilen korkunç zulümlere maruz kaldılar. Bazıları İkinci Dünya Savaşı sırasında Hitler'in toplama kamplarında yaşandı. Altı milyondan fazla Yahudi acımasız bir şekilde öldürüldü. Yasa'nın Tekrarı 28:64-67'de yazılanlar, son zamanlarda doğru çıkmıştır.

Tanrı'nın birçok peygamberini ve kendi günahsız Oğlu'nu öldürerek yaptıkları kötülüğe rağmen, Tanrı'nın halkı için hala bir planı vardır. Elçi Pavlus'un açıkladığı gibi, Tanrı onları reddetmemiştir: "*Öyleyse soruyorum: Tanrı kendi halkından yüz mü*

çevirdi? Kesinlikle hayır! Ben de İbrahim soyundan, Benyamin oymağından bir İsrailiyim. Tanrı önceden bildiği kendi halkından yüz çevirmedi. Yoksa İlyas'la ilgili bölümde Kutsal Yazı'nın ne dediğini, İlyas'ın Tanrı'ya nasıl İsrail'den yakındığını bilmez misiniz?" (Romalılar 11:1-2).

Bugün Tanrı Yahudileri İsrail topraklarına geri getiriyor. Bir sonraki ders Tanrı'nın halkının tarihini anlatmaya devam eder.

ÖZET:

Verilen tarihler yaklaşık değerlerdir.

- 3500 yıl önce Tanrı, Yahudileri Mısır'dan çıkararak onlara İsrail topraklarını yurt olarak verdi. Tanrı onlara Kendi yollarını öğretti, ancak Eski Antlaşma dönemlerinde sık sık O'na itaatsizlik ettiler.
- 2500 yıl önce Tanrı sonunda Yahudileri tutsaklığa göndererek cezalandırdı. Güneydeki Yahuda Krallığı'ndan birçok kişi 70 yıl sonra ülkeye geri döndü, ama yine de Tanrı'ya itaatsizlik ettiler.
- 2000 yıl önce sonunda Yahudiler İsrail topraklarından sürüldüler ve dünya ulusları arasına dağıldılar. Yaklaşık 2000 yıl boyunca evsiz kaldılar ve zulüm gördüler.
- Bugün Tanrı Yahudileri İsrail topraklarına geri getiriyor.

Öğrenilecek ayetler: Yeşaya 43: 11-12

"Ben, yalnız ben YAHVE'yim, benden başka kurtarıcı yoktur. Ben bildirdim, ben kurtardım, ben duyurdum, aranızdaki yabancı ilahlar değil. Tanıklarım sizsiniz" diyor YAHVE."

Okunacak ayetler:

Levililer 20 : 26 ; 1 Samuel 12 : 22 ; 1 Tarihler 17 : 21 , 22 ; 2 Tarihler 36 :11-23 ; Yeremya 31 : 35 , 36 ; Elçilerin İşleri 13 : 16 - 39